

VHÚ - Vojenský historický archiv

OPISY

...	...
...	...
...	...
...	...
...	...
...	...
...	...
...	...
...	...
...	...

SPOJOVACÍ UČILIŠTĚ

1945

Inventář

O B S A H :

	Inv.č.	strana
Úvod		I - II
Velitelství spojovacího učiliště	1- 27	1 - 5
Škola na důstojníky v záloze	28- 38	5 - 6
Poddůstojnická škola	39- 46	7 - 8
Škola specialistů	47- 59	8 - 9
Rejstřík místní		10
Rejstřík věcný		11 - 13

Vojenský historický archiv

Ú V O D .

Spojovací učiliště bylo zřízeno rozkazem velitele 1. čs. sboru v SSSR dnem 20. únore 1945 jako samostatné hospodářské a kmenové těleso. /SSSR IV/ E/2/6/ čj. 2044/ taj. org. /1945/.

Velitelem učiliště byl nejdříve určen škpt. tel. Miroslav ŠMOLDAS a dne 8.4.1945 mjr. tel. Oldřich FILKA.

Úkol učiliště spočíval ve školení příslušníků 1. čs. sboru pro spojovací službu ve škole na důstojníky v záloze /vyučování započato 12.3.1945/, ve škole specialistů - radiisté, telegrafisté, mechanici a strojníci /vyučování započalo 12.3.1945/ a v poddůstojnické škole /zahájila činnost 19.3.1945/.

Nañizáním MNO - hlavní štáb spojovacího vojska bylo spojovací učiliště 1. čs. armádního sboru v SSSR slouženo s nově zřízeným spojovacím učilištěm v Turnově dnem 15. září 1945. /SU/1/1/2/ čj. 858/taj./1945/.

Archivní fond označený "Sborové spojovací učiliště" obsahuje písemnosti vzniklé z činnosti spojovacího učiliště od únore do září 1945. Písemný materiál dokumentuje vznik, organizaci a činnost učiliště v této době.

Písemnosti spojovacího učiliště byly předány k uložení do Vojenského historického archivu koncem čtyřicátých let. Zde byly částečně uspořádány a zpřístupněny pro interní studijní účely, ale zároveň byl fond dočasně deponován mimo archiv, kam se vrátil v průběhu druhé poloviny padesátých let. Po doplnění novými dokumenty byl tento fond definitivně uspořádán a inventarizován v roce 1977.

Archiválie nyní uložené ve fondu "Spojovací učiliště" plně odrážejí dobu i podmínky, v kterých vznikaly. Při pořádání fondu byly respektovány původní regi-

stratury /pro spisy prezentované/ a ze spisů neprezentovaných byly na základě principů volného provenienčního systému vytvořeny věcné a tematické skupiny /jako npř.: Organizace, rozkazy, jmenné seznamy a pod./

Fond obsahuje čtyři základní organické skupiny:

Velitelství učiliště

Škola na důstojníky v záloze

Poddůstojnická škola

Škola specialistů .

Při pořádní byla provedena skartace materiálu, který nemá dlouhodobou nebo trvalou vědeckodokumentační hodnotu. Nově uspořádaný fond obsahuje 4 kartony archivního materiálu o 59 inventárních jednotkách. K orientaci po fondu byl vypracován inventář a rejstříky - místní a věcný.

O činnosti sborového spojovacího učiliště vypovídají především tyto archiválie: rozkazy, programy výcviku jednotlivých škol a korespondence. Další dokumenty k historii spojovacího učiliště jsou uloženy v dalších fondech Vojenského historického archivu, především Velitelství l.čs. sboru v SSSR a Velitelství tylu l.čs. sboru v SSSR.

archiv

Inv.č. sign.

časové rozmezí karten

1. Velitelství

1. Korespondence

1	1/1/1	1/ Korespondence tajná čj. 01 - 0169 - spojovací učiliště, zřízení - předkládání hlášení, nařízení- systemizace spoj. učiliště-osnova výcviku školy na důstojníky spojovacích jednotek v záloze-osnova výcviku poddůstojnické školy-osnova výcviku školy specialistů-přidělení čísla polní pošty-spojovací učiliště zřízení, oprava - školy na důst. v záloze, přesun - pseudonymy velitelů a velitelství- kpe-nové zašny, nařízení-měsíční výkaz počtu k 1.4.1945 a 1.5. 1945-důstojníci instruktoři RA, požadování- závady v se-sebování SU, oznámení	1945 /15.2v 9.5./	1
2	1/1/2	2/ Korespondence tajná čj. 801 - 859 - materiální hlášení, předlo-žení, obranný zpravodajský roz-kaz č. 2, vel.vých.oblasti obl. správa OBZ- měsíční výkaz počtu k 1.6.1945 - převšřování důst. a rtm., nařízení- reorganizace 1.čs.sra. sboru směrnice pro	1945	1

Inv.č. sign.

časové karton
rozmezí

přechodnou organizací spojovacích útvarů, zaslání- mužstvo /elévi/ z SSSR a Zakarp. Ukrajiny, předložení seznamůdkoly a pravomoc přednostů spojovacích oddělení štábu - stálé spojení MNO a vyšších velitelství - zásoby spojovacího materiálu u spoj. učiliště k 12.8.45- posádkové rádiosíť, evidence - postavení pohotovostních oddílů v posádce Nové Město nad Váhom- vystěhování maďarského a německého obyvatelstva, usměrnění - rozdělení voj. osob v Turč. Sv. Martině a v ostatních výcvikových střediscích - zvýšené bezpečnostní opatření - vyhlášení stanného práva voj. veliteli - zásoby vnitřního zařízení, učebních pomůcek pro voj. školy a kurzy-spojovací vojsko, přípravný rozkaz pro přechod do mírové organizace-morální stav důstojníků a mužstva, opatření - seznam důstojníků a mužstva přidělených na RDST - 50 - měsíční výkaz počtu k 1.9.1945- osnova výcviku pro výcvik.rotu-spojovací vojsko, zřízení spojovacího učiliště dnem 15.9.1945 /SU 1.čs. arm. sboru v SSSR aloučí se s tímto učilištěm dnem zřízení/ - propuštění z vyjimečné činné služby příslušníků I.zálohy a náhr. zálohy-

Inv.č.	sign.		časové rozmezí	karton
3	1/1/3	3/ Korespondence obyč. čj. 347, 518	1945	1
4	1/2	<u>2. Organizace</u> Spojovacího učiliště - návrhy		1
		<u>1. Rozkazy</u>		
5	1/3/1	1/ Důvěrné rozkazy Spojovacího učiliště čís. 1 - 12 /č.12 bez data/	1945 /9.8.- 24.9./	1
6	1/3/2	2/ Denní rozkazy Spojovacího učiliště čís. 1 - 130 /chybí č. 114/	1945 /20.2.- 30.7./	1
7	1/3/2	3/ Denní rozkazy Spojovacího učiliště čís. 1 - 82	1945 /20.2.- 30.5./	1
8	1/3/2	4/ Denní rozkazy Spojovacího učiliště čís. 6 - 82	1945 /27.2.- 30.5./	1
9	1/3/3	5/ Výpis z rozkazů 1.náhr.pluku týkající se Spojovacího učiliště	1945 /únor- červen/	1
10	1/3/4	6/ Výpis z denního rozkazu č. 56 - 1.čs.náhr. pluku	1945 /4.3./	1
11	1/3/5	7/ Výpis z posádkového rozkazu č.9 - Posádkové velitelství Ruňomberok	1945 /2.6./	1

Inv.č.	sign.		časové rozmezí	karton
12	1/3/6	B/ Výpis z rozkazu č. 48 Vel. 1. oblasti	1945 /29.6./	1
13	1/4	<u>4. Plán budovy Spojovacího učiliště</u> <u>5. Pokyny, oběžníky</u>		2
14	1/5/1	1/ Pokyny velitele Spoj.učiliště podřízeným jednotkám	1945 /28.5./	2
15	1/5/2	2/ Výpis ze služ. předpisů o spojovací službě- pokyny		2
16	1/5/3	3/ Kniha oběžníků Spojovacího učiliště	1945 /7.5.- 13.7./	2
		<u>6. Jmenné seznamy</u>		
17	1/6/1	1/ Jmenný seznam příslušníků Spojovacího učiliště s uvede- ním osobních a služebních dat /3 složky/		2
18	1/6/2	2/ Jmenný seznam gázišť spojovacího učiliště	1945 /23.4./	2
19	1/6/3	3/ Seznam mužstva odeslaného k Spojovacímu učilišti transitní rotou	1945 únor- červen/	2
20	1/6/4	4/ Seznam důstojníků, rot mistrů a mužstva velitelské čety SU		2

Inv.č.	sign.		časové rozmezí	karton
21	1/6/5	5/ Seznam důstojníků a rotmistrů, velitelů čet a instruktorů SU - výcviková rota		2
22	1/6/6	6/ Žádosti příslušníků SU o přiznání hodnosti /abecedně/	1945	2
		<u>7. Výcvik</u>		
23	1/7/1	1/ Organizace radiospojení		2
24	1/7/2	2/ Program výcviku radiátů		2
25	1/7/3	3/ Program spojovacího výcviku pro školu na důstojníky dělostřelectva		2
26	1/7/4	4/ Úlohy pro střelbu z pušky		2
27	1/7/5	5/ Rozdělovník hodin spec.výcviku		2
		<u>II. Důstojnické školy</u>		
28	2/1	1/ Návrh na organizaci důstojnické školy SU		3
29	2/2	2/ Kniha denních rozkazů SU - důstojnické školy čís. 1 - 127	1945 /2.3.- 6.8./	3
		3. Ranní hlášení		
30	2/3/1	1/ Ranní hlášení SU - důstojnické školy	1945 /3.3.- 7.8./	3

Inv.č.	sign.		časové rozmezí	karton
31	2/3/2	2/ Ranní hlášení SU - důstojnická škola	1945 /26.8.- 24.9./	3
32	2/4	4. Raportní kniha SU - důstojnická škola	1945 /2.5.- 4.7./	3
33	2/5	5. Seznam velitelů čet a instruktorů a jejich zafa- zení u SU-důst. škola	1945 /květen/	3
34	2/6	6. Kniha trestů SU - důstojnická škola	1945 /25.3.- 17.8./	3
		7. výcvik		
35	2/7/1	1/ Osnova výcviku školy na důstojníky spojovacích jednotek v záloze	1945	3
36	2/7/2	2/ Programy výcviku SU - důstojnická škola skupina A	1945 /5.3.- 15.7./	3
37	2/7/3	3/ Programy výcviku SU - důstojnická škola skupina B	1945 /24.5.- 15.9./	3
38	2/7/4	4/ Rozdělení přednášení předmětů SU - důstojnická škola		3

Inv.č.	sign.		časové rozmezí	karton
<u>III. Poddůstojnická škola</u>				
39	3/1	1/ Jednací protokol obyč. SU - poddůstojnická škola čj. 1 - 80	1945 /13.3.- 27.7./	3
40	3/2	2/ Korespondence obyč. SU - poddůstojnická škola čj. 2 - 78 - trestní oznámení - návrhy na povýšení mužstva poddúst. školy	1945 /15.3.- 26.7./	3
41	3/3	3/ Denní rozkazy /2 svazky/ SU - poddůstojnická škola čís. 1 - 108	1945 /5.3.- 13.7./	3
42	3/4	4/ Reportní kniha SU - poddůstojnická škola	1945 /15.3.- 13.5./	3
43	3/5	5/ Seznam velitelů čet a instruk- torů a jejich zařazení u SU - poddůstojnická škola	1945	3
44	3/6	6/ Kniha nemocných	1945 /3.3.- 31.7./	3
		7/ Výcvik		
45	3/7/1	1/ Program výcviku SU - poddůstojnická škola	1945 /2.6.- 8.6./	3

Inv.č.	sign.		časové rozmezí	karton
46	3/7/2	2/ Program výcviku SU - poddůstojnická škola SU - škola specialistů	1945 /27.6.- 1.7./	3
<u>IV. Škola specialistů</u>				
		1. Rozkazy		
47	4/1/1	1/ Denní rozkazy SU - škola specialistů čís. 1 - 78	1945 /28.2.- 2.6./	4
48	4/1/2	2/ Denní rozkazy SU - škola specialistů čís. 79 - 123	1945 /4.6.- 28.7./	4
49	4/2	2. Otěžňáky SU - škola specialistů	1945	4
		3. Ranní a denní hlášení		
50	4/3/1	1/ Ranní hlášení SU - škola specialistů	1945 /1.3.- 26.6./	4
51	4/3/2	2/ Denní hlášení SU - škola specialistů	1945 /1.3.- 31.5./	4
52	4/3/3	3/ Denní hlášení dozorcího desátníka SU - škola specialistů	1945 /2.3.- 15.3./	4

Inv.č.	sign.		časové rozmezí	karton
53	4/3/4	4/ Denní /ranní/ hlášení dozorčího desátníka SU - škola specialistů	1945 /16.3.- 23.6./	4
		4. Jmenné seznamy		
54	4/4/1	1/ Seznam velitelů čet a instructorů, důstojníků, rotmistrů a jejich zafa- zení u SU - škola specia- listů	1945	4
55	4/4/2	2/ Seznam odvelených a pro- puštěných do poměru mimo činnou službu příslušníků školy specialistů	1945 /27.7./	4
		5. Výcvik		
56	4/5/1	1/ Programy výcviku SU - škola specialistů - četa telegraf. mechaniků	1945 /21.-27.5., 18.6.-8.7./	4
57	4/5/2	2/ Program výcviku SU - škola specialistů - četa radio- mechaniků	1945 /21.-27.5., 18.6.-8.7./	4
58	4/5/3	3/ Program výcviku SU - škola specialistů - četa telefon. mechaniků a četa radiostrojníků	1945 /21.-27.5., 18.6.-8.7./	4
59	4/5/4	4/ Třídní kniha školy specialistů	1945	4

Rejstřík místní.

=====

Nové Město nad Váhom	- 2
Ružomberok	- 11
S S S R	- 2
Turčanský Svätý Martin	- 2
Zakarpatská Ukrajina	- 2

Vojenský historický archiv

Rejstřík věcný.

=====

- Důstojníci - stav morální - opatření - 2
Hlášení - nařizení - 1
viz škola
materiální - 2
Hodnost - přiznání - žádost - 22
Instruktoři - zařazení - 33, 43
RA - požadavek - 1
Kurzy - zařízení vnitřní - pomůcky učební - 2
Ministerstvo obrany národní - spojení stále-velitelství vyšší-2
Mušstvo - přemístění - seznam - 2
- stav morální - opatření - 2
Oběžníky - učiliště spojovací - 16
Obyvatelstvo maďarské - vystěhování - 2
německé - vystěhování - 2
Oddělení spojovací - přednosta - pravomoc - 2
Oddíly pohotovostní - postavení - 2
Opatření bezpečnostní - zvýšení - 2
Organizace - radiospojení - 23
- ŠDZ spoj. - 28
mírová - vojsko spojovací -přechod - 2
Osoby vojenské - rozdělení - 2
Oznámení trestní - 40
Pošta polní - číslo - přidělení - 1
Povyšení - návrhy - 40
Právo stanné - vyhlášení - 2
Převěření - důstojníci - rotmistři - 2
Předpis - služba spojovací - výpis - 15
Radiosíť posádková - evidence - 2
Radiospojení - organizace - 23
Rota výcviková - výcvik - osnova -2
Rozkazy - velitelství oblasti 1.-výpis - 12

- Rozkaz posádkový - výpis - 11
 spravodajský obranný - Velitelství východní oblasti-2
- Rozkazy - Pluk náhradní čs. 1. - výpisy - 9, 10
 denní - ŠDZ spoj. - 29
 - Škola poddůstojnická - 41
 - škola specialistů - 47, 48
 - učiliště spojovací - 6, 7, 8
 důvěrné - učiliště spojovací - 5
- Sbor čs. 1 - reorganizace - 2
- Služba činná výjimečná - propuštění do zálohy - 2
 spojovací - předpis - výpis - 15
- Stav početní - výkaz měsíční - 1, 2
- Střediska výcviková - rozdělení osob voj. - 2
- Střelba - puška - 26
- ŠDZ děl. - výcvik spojovací - 25
 spoj. - hlášení ranní - 30, 31
 - kniha reportní - 32
 - kniha trestů - 34
 - organizace - návrh - 28
 - přednášky - rozdělení - 38
 - velitelé čet - instruktoři - 33
 - výcvik - osnovy - 1, 35
 - výcvik - program - 36, 37
- Škola - viz rozkazy
- Škola poddůstojnická - kniha nemocných - 44
 - kniha reportní - 42
 - korespondence obyčejná - 40
 - protokol jednací - 39
 - velitelé čet-instruktoři - 43
 - výcvik - osnovy - 1
 - výcvik - program - 45, 46
- specialistů - hlášení denní - 51, 52, 53
 - hlášení ranní - 50, 53
 - kniha třídní - 59
 - oběžníky - 49

- Škola specialistů - seznamy jmenné - 43, 54, 55
- výcvik - program - 56, 57, 58
- Školy vojenské - zařízení vnitřní - pomůcky učební - 2
- Učiliště spojovací - budova - plán - 13
- korespondence obyčejná - 3
- korespondence tajná - 1, 2
- materiál spojovací - zásoby - 2
- organizace - návrhy - 4
- RD ST - seznam jmenný - 2
- seznamy jmenné - 17, 18, 19, 20, 21, 33
- systemizace - 1
- velitel - pokyny - 14
- viz rozkazy
- zásobování - závady - 1
- zřízení - 1, 2
- zřízení - oprava - 1
- Útvary spojovací - organizace dočasná - 2
- Velitelé - pseudonymy - 1
- Velitelství východní oblasti - viz rozkaz -
- Vojsko spojovací - organizace mírová - přechod - 2
- Výcvik - radiisté - program - 24
speciální - hodiny - rozdělovník - 27
- Zásobování - závady - 1
- Změny kmenové - nařízení - 1
- Žádost - přiznání hodnosti - 22

Název fondu : Sborové spojovací učiliště

Časový rozsah fondu : 1945

Počet inventárních jednotek : 59, kartonů : 4

Uspořádala : Jindra Gbárová /1977/

Inventář vypracovala : Jindra Gbárová /1977/

Úvod vypracoval : Dr. Zdeněk Vališ /1982/

Rejstřík vypracoval : Dr. Zdeněk Vališ /1982/

Schválil : Věra Zdražilová a Milan Kavalír

Přepsala : Bohuslava Volgnerová /1982/

Počet výtisků : 5

Výtisk číslo : 4

Vojenský historický archiv